

Chemring Nobel AS
Engeneveien 7
3475 Sætre

Oslo, 28. mars 2025

Deres ref.:
Henriette Ruud

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/3763
2025.0038.miljodir

Saksbehandler:
Annicken Hoel

Rapport etter tilsyn 4. mars - 6. mars 2025 hos Chemring Nobel

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Chemring Nobel AS (virksomhetsnummer: 873137932), heretter kalt Chemring Nobel.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har hatt akutt utslipp av eddiksyre og dette ble ikke varslet i henhold til tillatelsen

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Chemring Nobel må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan den delen av avviket knyttet til varsling av akutt forurensning er rettet innen 30. mai 2025. Det er ikke nødvendig å sende tilbakemelding om hvordan selve utslippet er håndtert i etterkant gjennom avviksbehandling og gjennomføring av tiltak.

Dere må betale gebyr

Chemring Nobel må betale et gebyr på 207 900 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost innen 30. mai 2025

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Annicken Hoel. Merk svaret med saksnummer 2025/3763 og tilsynsnummer 2025.0038.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten har hatt akutt utslipp av eddiksyre og dette ble ikke varslet i henhold til tillatelsen

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- forurensningsloven § 7
- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven (utslippstillatelsen) vilkår om varsling av akutt forurensning kapittel 10.4

Beskrivelse av krav

Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er tillatt etter vedtak i medhold av forurensningsloven.

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrifter. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Miljødirektoratet i slike tilfeller.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Chemring Nobel hadde et akutt utslipp av eddiksyre 24.november 2024 som skyldtes at en ventil sto åpen ca 12 timer etter prøvetaking. Selve utslippet til sjø gikk gjennom målekassa og ble målt på lik linje med ordinære utslipp.

Avløpsvannet med konsentrert eddiksyre kunne ikke behandles i virksomhetens biologiske rensesanlegg på grunn av lav pH. Utslippet gikk derfor urensset til sjø. Eddiksyren ble i varierende grad fortynnet med annet avløpsvann før det ble sluppet ut. Denne hendelsen medførte et utslipp på rundt 9 500 liter ren eddiksyre.

Chemring Nobel informerte under tilsynet om at det først etter noen dager var mulig å få oversikt over omfanget av utslippet. De forstod da at det hadde vært et akutt utslipp.

Virksomheten har i etterkant gransket hendelsen, funnet rotårsaken og gjennomført flere tiltak for å hindre gjentakelse av lekkasje fra manuell ventil – både i området der hendelsen skjedde og i andre områder.

Chemring Nobel har en varslingsrutine som skal benyttes ved akutte utslipp. Denne sier blant annet at industrivernleder skal kalles inn, at brannvesenet skal varsles og at det skal vurderes om Kystverket skal varsles.

Under tilsynet kom det fram at Chemring Nobel ikke hadde mobilisert industrivern og ikke varslet brannvesenet. Virksomhetens interne granskning av hendelsen beskriver det å ikke mobilisere industrivernet som en medvirkende årsak til at det tok tid å finne kilden til utslippet. Chemring Nobel opplyste at de hadde vurdert at det ikke var nødvendig å varsle brannvesenet og Kystverket. Dette fordi eddiksyren ikke kunne samles opp og at miljøkonsekvensene ble vurdert til å være begrenset.

I tillatelsen fra Miljødirektoratet er det krav om at Miljødirektoratet skal informeres så snart som mulig ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Chemring Nobel sendte Miljødirektoratet "Melding om unormal hendelse som førte til ulovlig utslipp av eddiksyre til Håøyfjorden" datert 29. november 2024. I meldingen informerer virksomheten om at det var målt for høye verdier av ukesutslipp av KOF i uke 48 – 13 490 kg KOF. Utslippsgrensen er på 4 400 kg KOF.

Miljødirektoratet anser hendelsen på Chemring Nobel med utslipp av om lag 9 500 liter ren eddiksyre som akutt forurensning – ikke overskridelse av grenseverdi. Med akutt forurensning menes forurensning av betydning, som inntreffer plutselig, og som ikke er tillatt etter utslippstillatelsen. Utslipp av eddiksyre fra åpen ventil over ca 12 timer er ikke del av ordinær drift av anlegget, og er dermed ikke omfattet av utslippstillatelsen. Miljødirektoratet vurderer at meldingen av 29. november ikke er varsling av akutt forurensning i henhold til tillatelsen.

Hendelser med akutt forurensning er også omfattet av plikten til å varsle i henhold til forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning (varslingsforskriften). Denne sier at brannvesenet skal varsles om akutt forurensning, eller fare for akutt forurensning, fra landbasert industri, noe virksomheten ikke gjorde.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Chemring Nobel må betale et gebyr på 207 900 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 3 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er fattet med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 7. februar 2025 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og storulykkeforskriften overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48 og storulykkeforskriften § 4. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Chemring Nobel sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Tilsynet ble gjennomført som en revisjon. En revisjon er en systematisk kontroll av virksomhetens styringssystem. En revisjon omfatter gjennomgang av virksomhetens relevante dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner.

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Åpningsmøte: Informasjon fra Miljødirektoratet om oss og gjennomføringen av revisjonen, presentasjon fra virksomheten om drift og styringssystem i Chemring Nobel
- Intervjuer og verifikasjoner.
- Avsluttende møte: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Annicken Hoel
- Edvarda Wevling Matre
- Sigrid Aasgaard

Kontaktperson hos Chemring Nobel

- Henriette Ruud

I åpningsmøtet, sluttmøtet og i flere intervju, deltok ansatte med følgende stillingsfunksjon:

- HSEQ Director
- HSE Manager
- Operations Director
- Continuius improvement manager
- Asset Integrity Manager
- Fabrikksjef

- Production Manager
- Laboratorieleder
- Senior HMS Ingeniør
- Miljø og bærekraftsleder
- Miljø- og bærekraftsingeniør
- Miljø- og bærekraftsingeniør
- Prosessingeniør, O-hus
- Laboratorieleder

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Chemring Nobel AS ble kontrollert under tilsynet:

- Chemring Nobel AS, High Energy Materials, Asker

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Tanklagring
- Vedlikehold
- Utslipp til vann
- Måleprogram

Følgende tema ble kontrollert knyttet til storulykke:

- Risikovurdering

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Chemring Nobel AS, sist endret 29. november 2024
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Resultater av ringtest og tredjepartsanalyse for 2024
- Analyseresultater av utslipp til vann for 2025
- Varslingsrutine
- Eskaleringsplan miljøhendelser

- Kvantitativ risikoanalyse (QRA)
- Risikoanalyser for utvalgte produksjonslokaler med utgangspunkt i QRA
- Sikkerhetsrapport 2024
- Melding om unormal hendelse som førte til ulovlig utslipp av eddiksyre til Håøyfjorden, datert 29. november 2024
- Granskningsrapport 2024-04, utslipp av 100% eddiksyre, datert 12. desember 2024, versjon 2 oppdatert 15. januar 2025
- Sjekkliste i områder med manuell ventil til prøvetaking
- Måleprogram for prøvetakingsprosedyre for utslipp til resipient ved "Fattigmann"
- Rapport om kartlegging av utstyr i utvalgte produksjonslokaler
- Vedlikeholdssystem for utstyr basert på kartlegging i utvalgte produksjonslokaler
- Verifikasjon av vedlikeholdskontroll av måleutstyr for utslipp til sjø

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Følgende forhold er oppfølging av avvik fra tilsyn i 2023:

- *Vedlikeholdskontroll av lagertanker og mengdemåler på avløpsvann fra målekassen*
Det er satt frekvens for jevnlig kontroll av tanker, oppgitt akseptkriterier for tanktilstand og lagt inn dokumentasjon etter vedlikeholdskontroll. For mengdemåleren er det lagt inn årlig kontroll og dokumentasjon av gjennomført kontroll i 2024.
- *Måleprogram for utslipp til sjø*
Måleprogrammet er oppdatert med hensyn til analysefrekvens for vannprøver og vurdering av usikkerhet i målinger.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Henning Gøhtesen
seksjonsleder

Annicken Hoel
tilsynsleder

Kopi til:
Asker kommune
Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap